

VIII. (XVI.)

IZVESTJE

C. KR. DRŽAVNE VIŠJE
REALKE V IDRIJI

ZA ŠOLSKO LETO
1916-17.

IZDALO RAVNATELJSTVO.

V IDRIJI 1917.

ZALOŽILA C. KR. DRŽAVNA VIŠJA REALKA.
NATISNILA KATOL. TISKARNA V LJUBLJANI.

VIII. (XVI.)

IZVESTJE

C. KR. DRŽAVNE VIŠJE
REALKE V IDRIJI

ZA ŠOLSKO LETO
1916-17.

IZDALO RAVNATELJSTVO.

V IDRIJI 1917.

ZALOŽILA C. KR. DRŽAVNA VIŠJA REALKA.
NATISNILA KATOL. TISKARNA V LJUBLJANI.

VIII (XVI)

IZVEŠTJE

DR. KR. DRŽAVNE VIŠJE
REDAKCE V IDRIČI

ZA SOLSKO LETO

N 913/1960

Spomenica.

Naš zavod v tretjem letu svetovne vojne.

Tretje vojno leto poteka. Dasi se je dvignilo zoper našo slavno monarhijo mnogo sovražnikov, se avstro-ogrski državljani ne bojimo bodočnosti, marveč jo pričakujemo v zavesti, da bode naša požrtvovalna in resnična ljubezen do domovine, junaški pogum naših vojakov in bratska sloga poplačana z našo zmago.

Tretje vojno leto poteka. Prineslo je našemu zavodu mnogo težav in neprilik pri pouku, a učitelji in učenci so jih s svojo vztrajnostjo in odločnostjo premagali. Kakor prejšnji leti je tudi to vojno leto poglobilo in poplemenitilo naša blaga čustva, stopnjevalo čustvo nesebične, iskrene ljubezni do drage nam avstrijske monarhije do viška in zato je tudi to vojno leto našemu zavodu v čast in ponos.

Tretje vojno leto poteka. Naša dolžnost je, da se spominja zavod junakov in borilcev za domovino, ki so izšli iz našega zavoda, ki so se napili v naših učilnicah velikega idealizma, ki ne pozna nikdar le svojih koristi, temveč stremi edino za blaginjo in srečo celote. Spominjali se bomo najpoprej onih, ki so prelili za drago jim domovino svojo kri in udejestvili rek, da je smrt za domovino sladka; spominjali se bomo tudi tistih, ki so zrl v ljutem boju za domovino smrti v oči in bili ranjeni.

Navedli bomo one, ki so bili vsled svoje hrabrosti pred sovražnikom odlikovani, ki jih moramo posnemati in jim skušati biti enaki.

Omenili bomo one, ki so postali kot neustrašeni, zanesljivi vojaki častniki, in h koncu bomo našeli vse bivše naše dijake,* ki se bore za cesarja in domovino.

* kolikor nam je bilo mogoče poizvedeti.

V boju za cesarja in domovino so padli:

Burnik Franc , enoletni prostov.	pl. Premerstein Ivan , enoletni
Del Linz Peter , kadel. aspirant.	prostovoljec.
Gruntar Ignacij , enol. prostov.	Šinkovec Franc , pešec.
Hribarnik Adalbert , praporšč.	Štrempfel Ludovik , poročnik.
Kanduč Valentin , praporščak.	Terpin Karel , enoletni prostov.
Martelanc Avgust , enol. prost.	desetnik.
desetnik.	Vončina Andrej , četovodja.
Mlekuž Adolf , praporščak.	Vončina Jelko , topničar.

Ranjeni: Brenčič Ignacij, Horvat Josip, Hrovatin Ivan, Jalen Vinko, Jelinčič Franc, Jelinčič Viktor, Jereb Franc, Jurman Anton, Kenda Hinko, Lapajne Cvelo, Lapajne Srečko, Levstek Božidar, Orel Stanislav, Pavletič Franc, Pivk Štefan, Rihtar Ciril, Rupnik Franc, Starec Vladimir, Šinkovec Drago, Šinkovec Viktor, Šotola Jaroslav, Teršar Josip, Uršič Franc in Vončina Valentin.

Odlikovani:* Berzin Karel, poročnik, b. S. l. z meči. — Brenčič Ignacij, enol. prostovoljec, b. k. — Dekleva Vladimir, poročnik, s. k. I. — Dežela Viktor, enol. prostov. četovodja, žel. zasl. križec. — † Hribarnik Adalbert, praporščak, s. k. I. — Jalen Vinko, poročnik, b. S. l., nemški zaslužni križec. — Jelinčič Viktor, desetnik, s. k. II. — † Kanduč Valentin, praporščak, zlata hrabrostna kolajna. — Kenda Hinko, poročnik, s. k. I. — Kos Anton, nadporočnik, s. k. I. in b. S. l. — Lapajne Adolf, poročnik, zasl. križec s krono in b. S. l. — Mihevc Anton, nadporočnik, b. S. l. in s. S. l. z meči. — Novak Ivan, četovodja, s. k. II. — Peteln Anton, poročnik. — Pivk Leopold, poročnik, s. k. I. — Remec Franc, nadporočnik, b. S. l. in s. S. l. z meči. — Rupnik Franc, korporal, b. k., s. k. II. in s. k. I. — Seljak Anton, poročnik, s. k. I. — Starec Vladimir, poročnik. — † Štrempfel Ludovik, poročnik, zlata hrabrostna kolajna. — Šinkovec Franc, četovodja pri mornarici, s. k. I. — Šinkovec Drago, poročnik, b. k. — Šinkovec Viktor, nadporočnik, b. S. l., s. S. l. in v. z. kr. III. z meči. — Šotola Jaroslav, nadporočnik, b. S. l., s. S. l. in v. z. kr. III. z meči. — † Terpin Karel, enol. prostov. desetnik, s. k. I. — Turk Franc, poročnik, b. k., s. k. I. in b. S. l. z meči. — Turk Viljem, poročnik, b. S. l. — Vončina Andrej, četovodja, s. k. I. — Vončina Valentin, nadporočnik, s. k. II.

* Vojaški zaslužni križec III. r. = v. z. kr. III.; srebrni Signum laudis = s. S. l.; bronasti Signum laudis = b. S. l.; srebrna hrabrostna kolajna I. r. = s. k. I.; srebrna hrabrostna kolajna II. r. = s. k. II.; bronasta hrabrostna kolajna = b. k.

V vojaški službi so še tudi: Arko Vladislav, Bernik Franc, Bonča Ludovik, Čuček Josip, Dežela Stanko, Didič Josip, Eržen Rafael, Furlan Andrej, Garlatti Miljutin, Glešič Venčeslav, Grošelj Josip, Hladnik Anton, Jacaz Božidar, Jazbar Anton, Jurjavčič Alojzij, Kenda Ivan, Kočevar Franc, Kodele Tilen, Kogej Rudolf, Kraschner Avgust, Krašna Filip, Kumer Alojzij, Lapaine Dimitrij, Lapaine Dušan, Lapajne Mirko, Lazar Ignacij, Leban Henrik, Mačkovšek Franc, Makuc Franc, Mikuž Matevž, Močnik Anton, Mohorič Franc, Novak Jelko, Pečirer Julij, Pirc Franc, Pivk Ivan, Plesničar Franc, Plešnar Franc, Poniž Evgen, Prelovec Ivan, Punčuh Ivan, Stros Avguštin, Stros Franc, Stros Leopold, Šinkovec Ferdinand, Šinkovec Ivan, Šinkovec Josip, Štrekelj Vladimir, Štrempfel Josip, Turk Janko, Turk Ladislav, Uršič Adolf, Vončina Josip, Vrč Ivan, Zajec Alojzij, Zazula Rafael, Zwölf Ivan, Žagar Bogdan in Žele Andrej.

* * *

Navedeni naši učenci so vojaki. Svojih dolžnosti do domovine pa ne vršijo le ti, temveč tudi oni, ki so radi mladosti ali šibkosti ostali doma in še obiskujejo naš zavod. Tudi ti se zavedajo, da se ljubezen do domovine ne sme javljati v cenih besedah, marveč v delih. Svojo patriotično dolžnost vršijo na naslednje načine: navdušeno se udeležujejo vojaških vaj, kjer si krepe duha in telo ter se pripravljajo za vojaški stan; dasi so v pretežni večini siromašni, darujejo vendar ob vsaki priliki za Rdeči križ in druge prekornostne namene, agitirajo in nabirajo po mestu denar, kovine itd.; varčujejo pri obleki in obuvalu, da ostane več volne in usnja za vojaštvo; v ta namen nosijo tudi sandale, lesene podplate, manjši hodijo bosí v šolo.

Tako so darovali svoje prihranke kot „tedenske prispevke za splošno vojno preskrbo“, in sicer: v novembru 25 K 32 h, v decembru 25 K 57 h, v januarju 43 K 48 h, v februarju 36 K 44 h, v marcu 36 K 19 h, v aprilu 32 K 75 h, v maju 34 K 85 h in v juniju 36 K 40 h. Razen tega še posebej Deželnemu in gospejnemu pomočnemu društvu Rdečega križa za Kranjsko 54 K 20 h. — Skupno s Podpornim društvom in učiteljskim zborom so podpisali učenci V. vojnega posojila 2000 K in VI. vojnega posojila tudi 2000 K.*

* Nabiranje za VI. vojno posojilo je vodil veroučitelj dr. A. Snoj, ki je pobiral pri članih učiteljskega zbora tudi prispevke za oslepele vojake in je v šolskem letu 1915-16. nabral 262 K 60 h, v šolskem letu 1916-17. pa 215 K 86 h.

Večje prispevke za VI. vojno posojilo so dali izmed učencev (učenek): Danihelka Maruška, I. r., 100 K; Lipušček Viktor, I. r., 100 K; Pirc Dani, VI. r., 20 K; po 10 K pa Didič III., Peternelj II., Podobnik II., Gostiša VI. in Pirnat VI. r.

Pohvalno omenjamo tudi to, da so učenci vneli naročniki in bralci patriotičnih listov in knjižic, kakor Jung - Österreich; Mlada Avstrija; Smolle, Kaiser Karl; Flere, Avstrijska slava; Kosi, Domoljubne in vojaške pesmi; Pollak, Aus dem großen Kriege i. dr.

Zato kličemo bivšim in sedanjim svojim dijakom, vojakom in nevojakom: Hodite možko po začrtani poti, ljubite tudi naprej tako udano svojega ljubega cesarja in domovino, in zmaga bo, mora biti naša!

Šolska poročila.

I. Učiteljski zbor.

a) Izpremembe in imenovanja:

Ravnatelj **dr. Stanislav Bevk** je prevzel, oproščen od vojaške službe, vodstvo zavoda dne 19. aprila 1917. (Odlok c. kr. dež. šolskega sveta z dne 12. aprila 1917, št. 2293.) C. kr. ministrstvo za nauk in bogočastje ga je oprostilo z odlokom z dne 4. maja 1917, št. 13.121, v šolskem letu 1916-17. poučevanja (dež. š. sv. 9. maja 1917, št. 2803).

Namestne učitelje **Josipa Kremenška**, **Ljudevita Mlakarja** in **dr. Andreja Snoja** je potrdil za šolsko leto 1916-17. c. kr. deželni šolski svet z odlokom z dne 13. septembra 1916, št. 5321, **Frana Novaka** z odlokom z dne 31. decembra 1916, št. 8103, in **Antona Debeljaka** z odlokom z dne 1. oktobra 1916, št. 5743; **dr. Frana Čadeža** pa je imenovalo c. kr. ministrstvo za nauk in bogočastje z odlokom z dne 30. avgusta 1916, št. 20.298, za provizoričnega učitelja (dež. š. sv. 11. septembra 1916, št. 5171).

Profesorja **Janka Krajca** je pridělilo c. kr. ministrstvo za nauk in bogočastje z odlokom z dne 27. avgusta 1916, št. 25.903, za šolsko leto 1916-17. v službovanje I. državni gimnaziji v Ljubljani, profesorja **dr. Mateja Potočnika** pa državni gimnaziji v Kranju. (Dež. š. sv. 9. septembra 1916, št. 5080, oziroma predsedstvo dež. š. sv. 10. julija 1916, št. 139.)

Profesor **Baltazar Baebler** je bil pomaknjen z odlokom c. kr. dež. šolskega sveta z dne 19. januarja 1917, št. 5991, v osmi činovni razred; pravi učitelj **Ivo Tejkal** je dobil z odlokom z dne 13. marca 1917, št. 1689, naslov profesorja.

Ker je c. kr. ministrstvo za nauk in bogočastje odredilo z odlokom z dne 5. avgusta 1916, št. 23.510, da se opusti pripravljalni razred (dež. š. sv. predsedstvo 22. avgusta 1916, št. 165), je dodelil c. kr. dež. šolski svet učitelja **Engelberta Gangla** z odlokom z dne 3. marca 1917, št. 1486, v službovanje pripravljalnici na Proseku.

b) Dopusti:

Zaradi bolezni imata do konca šolskega leta 1916-17. dopust profesor **Kajetan Stranetzky** (dež. š. sv. 20. septembra 1916, št. 5435) in provizorični učitelj **dr. Fran Čadež** (dež. š. sv. 23. januarja 1917, št. 504).

c) Učiteljski zbor koncem šolskega leta:

1. **Dr. Stanislav Bevk**, c. kr. ravnatelj, c. kr. stotnik v ev. deželne brambe, odlikovan s Sign. laudis, je prevzel vodstvo zavoda dne 19. aprila 1917; dotlej je od začetka vojne služil pri vojakih.
2. **Leopold André**, c. kr. profesor, c. kr. oskrb. oficial v rez., odlikovan z zlatim zaslužnim križcem, služi od začetka vojne pri vojakih.
3. **Baltazar Baebler**, c. kr. profesor VIII. činovnega razreda, c. kr. nadporočnik v ev., odlikovan s Sign. laudis z meči, služi od začetka vojne pri vojakih.
4. **Janko Krajec**, c. kr. profesor, prideljen v službovanje I. državni gimnaziji v Ljubljani.
5. **Jurij Kuželički**, c. kr. profesor, akademični slikar, je opravljal do 18. aprila 1917 ravnateljske posle in poučeval prostoročno risanje v II.—VII. razr., opisno geometrijo v IV.—VII. razr., risanje je učil skupno po dva razreda, na teden 22 ur; bil je kustos zbirke za prostoročno risanje in učil za geometrijo.
6. **Dr. Ivan Lokar**, c. kr. profesor, c. kr. črnovojn. poročnik, odlikovan z zlatim zaslužnim križcem, je v aktivni vojaški službi.
7. **Dr. Dragotin Lončar**, c. kr. profesor VIII. činovnega razreda, je bil razrednik VII. razreda, je poučeval zemljepis v I., III., IV., V. in VI. razr., zgodovino v III.—VII. razr., 20 ur na teden, in upravljal učiteljsko knjižnico ter zbirko učil za zemljepisno-zgodovinski pouk.
8. **Dr. Josip Mencej**, c. kr. profesor, je bil razrednik VI. razreda in je učil nemščino v II., IV.—VII. razr., skupaj 19 ur na teden. Dne 16. junija 1917 je odšel k vojakom.
9. **Dr. Fran Novak**, c. kr. profesor, c. kr. nadporočnik v rez., je v aktivni vojaški službi.
10. **Dr. Matej Potočnik**, c. kr. profesor VIII. činovnega razreda, je prideljen v službovanje državni gimnaziji v Kranju.
11. **Kajetan Stranetzky**, c. kr. profesor, je zaradi bolezni na dopustu.
12. **Ivo Tejkal**, c. kr. profesor, c. kr. črnovojn. poročnik, je v aktivni vojaški službi.
13. **Ivan Bajželj**, c. kr. učitelj telovadbe, razrednik I. razreda, je učil telovadbo v I.—VII. razr., matematiko v I. in II. razr., geometrijo v II. razr., prostoročno risanje in lepopisje v I. razr., skupaj 27 ur na teden, je vodil šolske igre ter vojaške vaje in imel v oskrbi telovadno in igralno orodje.
14. **Dr. Franc Čadež**, c. kr. provizorični učitelj, je poučeval do 14. novembra 1916 matematiko v IV.—VII. razr. in fiziko v IV., VI. in VII. razr., skupaj 27 ur na teden.

15. **Anton Debeljak**, c. kr. nam. učitelj, je učil francoščino v III.—VII. razr. in slovenščino v I. in II. razr., skupaj 25 ur na teden; bil je razrednik IV. razreda. Dne 16. junija 1917 je bil poklican v vojaško službo.
16. **Josip Kremenšek**, c. kr. nam. učitelj, je bil kustos kemičnega laboratorija in učil za prirodopisni pouk; učil je kemijo v IV., V., VI. razr., prirodopis v I., II., V.—VII. razr., matematiko, geometrijo in fiziko v III. razr., na teden 27 ur, ter bil razrednik V. razreda.
17. **Ljudevit Mlakar**, c. kr. nam. učitelj, je učil slovenščino v III.—VII. razr., nemščino v I. in III. razr., zgodovino v I. razr., skupaj 26 ur na teden, je bil razrednik III. razreda in je upravljal dijaško knjižnico.
18. **Dr. Andrej Snoj**, svetni duhovnik, c. kr. nam. učitelj, je bil razrednik II. razreda, je učil veronauk v I.—VII. razr. in zemljepis ter zgodovino v II. razr., skupaj 18 ur na teden, je opravljal šolsko službo božjo in vodil vsa bogoslužna opravila.
19. **Fran Novak**, c. kr. nam. učitelj, je učil od 4. januarja 1917 naprej matematiko v IV.—VII. razr., fiziko v IV., VI., VII. razr. in je oskrboval učila za pouk fizike.

Ivan Pogačnik, c. kr. rudniški organist v Idriji, je kot pomožni učitelj poučeval petje kot neobvezni predmet po 4 ure na teden.

d) Sluge:

Šolski sluga Mihael Kos in pomožni sluga Fran Božič sta v aktivni vojaški službi. — Službo šolskega sluge je opravljal pomožni sluga Valentin Albrecht, ki je bil težko ranjen v boju, je postal invalid in je zato oproščen aktivne vojaške službe.

II. Učila.

a) Prirastek zbirkam učil.

1. Učiteljska knjižnica.

Kupljeno: Čas. — Carniola. — Dom in Svet. — Ljubljanski Zvon. — Monatsschrift für das Turnwesen. — Naturwissenschaftliche Wochenschrift. — Popotnik. — Slovan. — Stimmen der Zeit. — Zeitschrift für das Realschulwesen. — Zeitschrift für den physikalischen und chemischen Unterricht. — Lehrplan für das Turnwesen. — Schematisch-statistische Übersichtstafel der k. und k. Kriegsmarine. — Schöbel, Jugendwehr. — Viribus unitis: Österreich-Ungarn und der Weltkrieg, II. —

Mein Österreich, mein Heimatland, II. — Müller, Lehrbuch der darstellenden Geometrie, II. 2. — Die Ergebnisse der Volkszählung vom 31. Dezember 1910. — Leskien, Handbuch der altbulgarischen Sprache. — Sanders-Wülfig, Handwörterbuch der deutschen Sprache. — Opeka, Rimski verzi. — Meško, Dve slike. — Škrabec, Jezikoslovni spisi, I. 1. — Ušeničnik, Knjiga o življenju. — Kišpatič-Tučan, Slike iz rudstva. — Vukelić, Knjiga bez predgovora. — Šenoa, Iz kobnih dana. — Šimunović, Gjezdani. — Žeromski, Vjerna rijeka. — Podarjeno: C. kr. ministrstvo za naukin bogočastje: Gnirs, Österreichs Kampf für sein Südland am Isonzo 1615—1617. — Blümel: Svoj spis Die Münzen der kriegführenden Staaten. — Prevzeto iz dijaške knjižnice: Zbornik Matice Slovenske XII. — Zabavna knjižnica XVIII. — Jenko, Pesmi II. — Korun, Spake. — Tavčarjeve povesti V. — Dumas, Trije mušketirji. — Dumas, Dvajset let pozneje.

2. Dijaška knjižnica.

Kupljeno: Mentor. — Vrtec. — Zvonček. — Dom in Svet. — Der gute Kamerad. — Fritz Stüber Gunther, Wien, wie es war. — Rudolf Hawel, Erzählungen aus Stadt und Land. — Franz Karl Ginzkey, Helden. — Friedrich Kuthmayer, Alpensagen. — Friedrich Kuthmayer, Österreichische Volksmärchen. — Paul Wilhelm, Einen Sommer lang. — Leo Smolle, Unser Kaiser. Sein Leben und Wirken. — Dr. J. Ponebšek, Naše ujede. — Pavel Flere, Avstrijska slava v prvih dneh svetovne vojne. — Podarjeno: Ministrstvo za nauk in bogočastje: Österreichs Kampf für sein Südland am Isonzo 1615—1617. — Jung-Österreich. — Mlada Avstrija. — Ravnateljstvo eksportne akademije: Die k. k. Exportakademie in Wien. — Tvrdka Siemens u. Schuckert-Werke: Werner von Siemens, Lebenserinnerungen. — Ravnatelj dr. Stan. Bevk: Anton Kosi, Domoljubne in vojaške pesmi. — Profesor J. Kuželički: Leo Smolle, Kaiser Karl I. Ein Bild seines Lebens. — Nam. realčni učitelj Ljud. Mlakar: Dr. Fran Detela, Trojka. — Ivana Albrecht: Meško, Mladim srcem II. — Pengov, Podobe iz narave. — Slovenskih Večernic 68. in 70. zvezek. — Dr. Gruden, Zgodovina slovenskega naroda, IV. in VI. zv. — Dijak Jos. Rupnik: Jurčič, Deseti brat. — Dijak Roman Poniž: Dr. Fr. Detela, Svetloba in senca. J. F. Malograjski, Pisana mati.

3. Zemljepisna in zgodovinska zbirka.

Podaril prof. dr. Lončar: Dva stara novca iz leta 1800. in 1816.

4. Fizikalna zbirka.

Kupljeno: Körtingova vodna sesalka. — Krožnik za zračno sesalko. — Cevi.

5. Kemični laboratorij.

Kupljeno: Aluminijski fluorit. — Amonijev bihromat. — Barijev nitrat. — Kalijev klorat. — Amonijev tiosulfat. — Litijev nitrat. —

Barijev oksid. — Kalijev bromat. — Srebrov nitrat. — Acetoamid. — Benzaldehid. — Mononitrometan. — Glikol. — Benzin. — Piridin. — Hemoglobin. — Žlica za sežiganje K in Na. — Mrežasta žlica. — Čaše, buče, epruvete. — Epruveta iz kremenca. — Posodice za tehtanje. — Lupa. — Več priprav je popravil prof. Kuželički.

6. Prirodopisna zbirka.

Podaril učenec Treven, I. r.: Konjsko kopito s podkvijo.

7. Matematična in geometrična zbirka.

Brez prirastka.

8. Zbirka za prostoročno risanje in lepopisje.

Brez prirastka.

9. Telovadno in igralno orodje.

Podaril ravnatelj dr. Bevk: Winkler, Führer, Handbuch des österr. Pfadfinderbundes in H. Schmid, Taktisches Handbuch.

b) Pregled zbirk učil

ob koncu šolskega leta 1916-17.

1. Učiteljska knjižnica šteje 991 del, 3708 šolskih izvestij in 1 gramofon s 6 ploščami.

2. Dijaška knjižnica ima 740 inventarnih števil.

3. Zemljepisna in zgodovinska zbirka obsega 3 globe in telurijske, 61 nastenskih zemljevidov, 6 atlantov, 174 nastenskih slik, 158 novcev, 185 diapozitivov in 126 fotografij.

4. Fizikalna zbirka šteje 568 inventarnih števil.

5. Kemični laboratorij: 236 priprav, 764 preparatov in surovin in 4 diagrame.

6. Prirodopisna zbirka razpolaga za pouk zoologije s 414 predmeti, botanike z 283, mineralogije s 466; priprav je posebej še 78.

7. Učil za matematiko in geometrijo je 43.

8. Učila za prostoročno risanje: 6 aparatov, 1305 malih lesenih modelov, 6 modelov iz žice, 115 odlivkov iz sadre, 154 nagačenih, prepariranih in naravnih predmetov ter 20 predložnih del.

9. Telovadnega in igralnega orodja ter knjig je 67.

Med vojno so se morala učila zaradi nastanjenja vojakov v realnem poslopu večkrat prenašati in spravljati v neprikladne prostore. Marsikaj se je pri tem pokvarilo, nekaj tudi poizgubilo. Ker se poslopje pozimi ni kurilo, je tudi vlaga povzročila mnogo škode, posebno pri nagačenih živalih, naravnih preparatih in predmetih iz likane kovine.

III. Statistika učencev.

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Skupaj
I. Število :								
Koncem šolskega leta 1915-16	18	18	25 ¹	14	8 ¹	9	2	94 ²
V začetku šol. leta 1916-17	25 ²	16	17	25 ¹	13	7	9	112 ³
Med šolskim letom vstopilo	1	.	.	.	.	.	5 ¹	6 ¹
Vseh sprejetih je bilo tedaj	26 ²	16	17	25 ¹	13	7	14 ¹	118 ⁴
Nanovo:								
Na podlagi sprejemne izkušnje	13 ²	.	1	.	.	.	.	14 ²
Iz nižjih razredov premeščenih	.	.	.	.	.	.	0 ¹	0 ¹
Repetentov	1	.	.	.	.	.	1	2
Zopet:								
Iz nižjih razredov premeščenih	9	14	16	24 ¹	12	7	13	95 ¹
Repetentov	3	2	.	1	1	.	.	7
Med šol. letom jih je izstopilo	2	.	1	1	3	2	9	18
Koncem šolskega leta 1916-17 je bilo tedaj učencev	24 ²	16	16	24 ¹	10	5	5 ¹	100 ⁴
II. Po rojstnem kraju:								
Iz Idrije in iz idrijskega okraja	17 ²	12	11	15 ¹	3	2	1	61 ³
S Kranjskega sicer	3	1	1	6	6	1	2 ¹	20 ¹
S Primorskega	4	3	3	3	1	1	2	17
S Štajerskega	.	.	1	.	.	.	.	1
S Češkega	.	.	.	.	.	1	.	1
III. Vere so vsi rimsko-katoliške.								
IV. Po materinščini:								
Slovenci	24 ¹	16	16	24 ¹	10	4	5 ¹	99 ³
Nemci	.	.	.	.	.	.	.	.
Čehi	0 ¹	.	.	.	.	1	.	1 ¹
V. Po bivališču staršev:								
Iz Idrije in bližnje okolice	19 ²	12	10	17 ¹	4	3	1	66 ³
Od drugod	5	4	6	7	6	2	4 ¹	34 ¹
VI. Šolnino								
je plačalo v I. polletju učencev	10	3	1	3	2	.	2	21
K	300	90	30	90	60	.	60	630
v II. polletju učencev	4	4	.	6	1	.	1 ¹	16 ¹
K	120	120	.	180	30	.	60	510
Skupaj K	420	210	30	270	90	.	120	1140

IV. Podpore učencem.

a) Dijaške ustanove.

1. Pogačnik Ciril, IV. r.: Jožef Schlaker IV.	K 199'—
2. Gostiša Alojzij, IV. r.: Blaž Kortsche IV.	" 80'—
3. " " " " Jožef Mikuž	" 252'32
4. Rupnik Josip, VI. r.: Jan. Ev. Kavčič za 1917	" 100'—
5. Kočevar Fran, sedaj vojak v vojnem ujetništvu: Janez Thaler pl. Neuthal I.	" 51'61
Skupaj	K 682'93

b) Lokalne podpore.

Podporno društvo za dijake na realki v Idriji, ustanovljeno leta 1901., je posodilo vsem dijakom skoraj vse učne knjige. Na zimo je podarilo društvo 8 prosilcem popolne obleke, 3 prosilcem pelerine in 11 prosilcem močne čevlje z lesenimi podplati; vrhutega je dobilo 9 dijakov iz društvene blagajne za obleko denarne podpore po 20 do 40 K. Redno mesečno podporo uživa 6 dijakov v zneskih po 5 do 15 K.

Društveno premoženje je znašalo koncem leta 1916. poleg bogate knjižnice 14.952 K 86 h; 7000 K glavnice je naloženih v avstrijskem vojnem posojilu.

Račun društva za leto 1916.:

Prejemki:

1. Saldo iz upravnega leta 1915.	K 41'93
2. Podpora c. kr. ministrstva za javna dela	" 300'—
3. Podpora dež. odbora vojvodine Kranjske	" 300'—
4. Podpora mestne občine idrijske	" 200'—
5. Podpora Okrajne hranilnice in posojilnice v Idriji	" 200'—
6. Podpora zunanjih podpornikov	" 10'—
7. Članarina, podpornina, vrnitev od vojn. pos.	" 458'44
8. Dvignjeno iz hranilnice	" 1369'60
9. Kuponi vojnega posojila	" 110'—
Skupaj	K 3089'97

Izdatki :

1. Podpora dijakom	K 330'—
2. Sluga, kolkí, znamke in drugo	" 41'—
3. Za nove knjige	" 45'50
4. Za popravo rabljenih knjig	" 253'60
5. Za čevlje in obleko	" 1019'62
6. Vloženo v hranilnico	" 1215'37
7. Gotovina v blagajni	" 74'88
8. V hranilnico vloženi kuponi vojnega posojila	" 110'—
Skupaj	K 3089'97

Društveni odbor.

Kuželički Jurij, predsednik; Lapajne Valentin, predsedn. namestnik; Bajželj Ivan, tajnik; Mlakar Ljudevit, blagajnik; dr. Papež Milan in dr. Snoj Andrej, namestnika; Šinkovec Fran in dr. Čadež Fran, pregledovalca računov.

Pokrovitelj društva postane, kdor plača K 100'—; društvenik K 10'—; podpornik vsak, ki društvu kaj daruje.

Imenik pokroviteljev, društvenikov in podpornikov v tekoči upravni dobi.

Pokrovitelji: C. kr. ministrstvo za javna dela, dež. odbor vojvodine Kranjske, mestna občina idrijska, Okrajna hranilnica in posojilnica v Idriji. — Društveniki: Msgr. Arko Mihael, Bajc Jodok, Bajželj Ivan, dr. Bevk Stanislav, Ciniburk Fran, dr. Čadež Fran, Debeljak Anton, Dežela Josipina, Didič Franc, Gangl Engelbert, Goli Franc Ks., Harmel Karel, Hutter Ivan, Kobal Matej, Kogej Srečko, Kuželički Jurij, Lapaine Dragotin, dr. Lončar Dragotin, dr. Mencej Josip, Mlakar Ljudevit, Novak Franc, dr. Papež Milan, Pegan Alojzij, Pirc Zofija, Pirnat Mohor, Sax Hinko, dr. Snoj Andrej, Šepetavec Josip, Šinkovec Franc, Šotola Jaroslav, Šraj & Grilc, Turk Ivan, Vidic Filip, Zazula Josip, Železnikar Ivan. — Podporniki: Albreht Ivana 1, Buh Pavla 1, Burnik Josip 2, Burnik Lina 1, Danihelka Anton 2, Gostiša Rafael 1, Golé Anton 4, Gruden Ana 2, Gruden Josip 2, Izlakar Ivan 1, Jazbar Ivan 2, Harmel Leopoldina 1, Kavčič Fran 2, Kavčič Marija 2, Knap Josip 1, Kos Ana 2, Krapš Anton 1, Kobal Alojzij 1, Lapajne Helena 2, Lapaine Pavel 3, Laus Stana 2, Likar Marija 2, Lipušček Andrej 4, Mačkovšek Andrej 1, Novak Leopoldina 1, Oswald Fran 5, Oswald Ivan 2, Peternelj Josip 3, Plzák Ivan 1, Pogačnik Ivan 4, pl. Premierstein Kajetan 4, Rupnik Marija 3, Seljak Josip 1, Štravs Ivan 1, Štros Leopold 1, Šuntar Ana 3, Treven Ignacij 2, Treven Karel 5, Vončina Franc 1 K.

**Vsem darovalcem in vsem onim, ki na katerikoli način
podpirajo naše dijake : Bog plačaj stotero !**

Nemila smrt je ugrabila društvu vnetega pospeševatelja, gospoda

Mr. Ph. Danila Pirca,

c. kr. lekarnarja,

ki je bil ves čas svojega bivanja v Idriji radodaren društvenik Podpornega društva in tudi sicer blag podpornik učeče se mladine.

R. i. p.!

V. Šolsko zdravstvo.

Zdravstveno stanje učencev je bilo ugodno; dolgotrajnih ali nalezljivih bolezni ni bilo. Dne 11. junija 1917. so se stavile vsem učencem kože.

Ker je realčno poslopje zasedlo vojaštvo, so bili nastanjeni razredi v Mestni ubožnici (II.—VI. r.), v hiši Okrajne hranilnice in posojilnice (VII. r.) in v hiši gosp. Dežele (I. r.). Sobe so po večini prostorne, zračne in svetle. Fizika, kemija in prirodopis so se poučevali v učilnicah v realki.

Dijaška stanovanja so odgovarjala predpisom. Tudi prehrana je bila razmeroma dobra; mesto Idrija ima točno poslujoči aprovizijski urad, večina hiš ima svoje vrtove in tudi iz okolice so si znali Idrijčani pridobiti potrebnih živil.

Kolikor so razmere dopuščale, so se razen obvezne telovadbe gojile tudi dijaške igre, vojaške vaje in razni športi. Za obvezno telovadbo je prepustilo c. kr. rudniško ravnateljstvo pripravno dvorano na Zemlji, a ob lepem vremenu se je telovadilo navadno na šolskem igrišču. Ker je nekaj časa tudi provizorno telovadnico rabilo vojaštvo in se zaradi slabega vremena ni moglo telovaditi na prostem, je porabil telovadni učitelj te ure za teoretični pouk v raznih vojaških panogah. — Dijaške igre so igrali učenci ob sredah in sobotah popoldne od 3. do 5. ure. Vodil je igre učitelj telovadbe Ivan Bajželj, igrali pa so žogo z ного, žogo z loparjem, žogo z roko, tamburin, kroket, balin, svinjko in vadili lahkoatletske vaje, kakor metanje žoge z ročajem, metanje diska in krogle. — Igralo je skupaj 1013 učencev 54 ur v 27 dneh, povprečno 37,5 na dan. — Iger na planem po vojaškem načinu je bilo šest. Bile so to poldnevne vaje v idrijski okolici. Poveljevali so učenci iz višjih razredov sami, menjaje se med seboj. Načrte za vaje sta sestavila ravnatelj in učitelj telovadbe, vodila sta jih pa učitelj telovadbe in nam. učitelj Josip Kremenšek. — Prehodili so 77 km v 25 urah. — Pozimi so se dijaki sankali in drsali; dne 31. januarja je bil skupen sankarski izlet na Kovačev rovt. — V juniju so se pričeli učenci kopati v Idrijici; sistematično pa se plavanje ne more gojiti, ker je

Idrijica šele daleč nad mestom dovolj gorka, a tamkaj ni za plavanje primernih prostorov. — Strelnih vaj ni bilo, ker ni bilo na razpolago pušk in streliva.

Telovadbe oproščenih je bilo za celo leto 6 učencev, t. j. $5\frac{3}{10}$; začasno je bil oproščen 1 učenec.

Pregled iger in vojaških vaj.

Mesec	Dan	Ura	Vršile so se	Kraj	Udeležba	Število ur
Septemb.	23	3—5	Igre, lahkoatletske vaje, tvorenje rojne črte	Šolsko igrišče	42	2
"	27	3—5			41	2
"	30	3—5			36	2
Oktober	7	3—5			38	2
"	11	3—5			39	2
"	14	3—5			45	2
"	18	3—5			34	2
"	25	3—5	Varnostni pohod proti skriteму nasprotniku	Zagodov vrh	38	2
"	28	3—5			43	2
Novemb.	4	3—5			40	2
"	7	3—5			31	2
"	11	3—5			30	2
"	15	3—5			25	2
"	17	$\frac{1}{2}$ 2—5			82	$5\frac{1}{2}$
Januar	31	3—5	Skupno sankanje	Kovačev rovt	28	2
Marec	20	$\frac{1}{2}$ 2—5	Vaje v približevanju in napadanju	Kobalove planine	64	$3\frac{1}{2}$
Maj	2	3—5	Igre, lahkoatletske vaje, tvorenje rojne črte	Šolsko igrišče	50	2
"	5	3—5			42	2
"	9	3—5			35	2
"	12	3—5			43	2
"	16	3—5			49	2
"	18	$\frac{1}{2}$ 2— $\frac{1}{2}$ 7	Poizvedovalne in poročevalne patrulje	Kovačev rovt	69	5
"	19	3—5	Igre	Igrišče	24	2
"	25	3—5	Poizvedovalne in poročevalne patrulje	Razpotje	45	2
"	24	2—6			88	4
"	30	3—5			35	2
Junij	2	3—5	Igre	Igrišče	30	2
"	8	2—6	Razvrščanje straž	Tičnica	68	4
"	9	3—5	Igre, lahkoatletske vaje itd.	Šolsko igrišče	27	2
"	13	3—5			32	2
"	16	3—5			39	2
"	20	3—5			42	2
"	23	3—5			38	2
"	25	$\frac{1}{2}$ 7— $\frac{1}{2}$ 12	Vlihotapljanje skozi straže	Dole	88	5
Skupaj . .					. .	81

VI. Kronika.

15. septembra: Vpisovanje v I. razred.
16. septembra: Sprejemne izkušnje v I. razr.
18. septembra: Vpisovanje v II.—VII. razr.
19. septembra: Otvoritvena služba božja.
20. septembra: Pričetek pouka.
25. septembra: Sv. maša zadušnica po padlem sedmošolcu Dragotinu Terpinu.
4. oktobra: Slovesna služba božja na imendan Nj. Veličanstva pokojnega cesarja Franca Jožefa I.
- 4.—7. oktobra: Dnevi darovanja. Zavod se udeleži nabiranja prispevkov v patriotične namene. 4. in 7. oktobra sta bila pouka prosta dneva.
26. in 27. oktobra: Prva šolska izpoved in sv. obhajilo.
20. novembra: Spominska sv. maša po pokojni presvetli cesarici Elizabeti.
28. novembra: Provizorni vodja izrazi sožalje učiteljskega zbora ob smrti Njegovega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. deželnemu predsedniku vojvodine Kranjske.
29. novembra: Zavod se udeleži sv. maše zadušnice po Nj. Veličanstvu pokojnem cesarju Francu Jožefu I.
30. novembra: Sožalna svečanost na zavodu vsled smrti Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.
9. decembra: V proslavo osvojitve Bukarešta pouka prost dan.
17. decembra: Slovesna služba božja ob nastopu vlade Nj. Veličanstva cesarja Karla I.
18. decembra: Deželni predsednik, visokorodni gospod grof Attems, obišče zavod.
30. decembra do 3. januarja: Božične počitnice.
10. februarja: Sklep I. polletja. Šolska sv. maša in razdelitev polletnih izkazov.
- 10.—13. februarja: Semestralne počitnice.
14. februarja: Pričetek II. polletja.
2. in 3. aprila: Duhovne vaje, druga šolska izpoved in sv. obhajilo.
- 3.—10. aprila: Velikonočne počitnice.
27. aprila: Slovesna šolska sv. maša na god Nj. Veličanstva cesarice Zite.
4. maja: Šolska sv. maša na dan sv. Florijana.
7. maja: Ravnateljev dan.
9. maja: Slovesna šolska sv. maša na cesaričin rojstni dan.
- 10.—12. maja: Dež. šol. nadzornik, vladni svetnik dr. Janko Bezjak, nadzoruje zavod.
- 26.—29. maja: Binkošne počitnice.
7. junija: Zavod se udeleži procesije Sv. Rešnjega Telesa.
19. junija: Msgr. Arko Mihael nadzoruje pouk iz verstva.
22. junija: Zavod se udeleži procesije na praznik sv. Ahacija.
26. in 27. junija: Tretja šolska izpoved in sv. obhajilo.
28. junija: Sklep šolskega leta s sv. mašo in z razdelitvijo letnih izpričeval.

Pouk.

I. Obvezni predmeti.

a) Učni načrt.

Podlaga pouku je normalni učni načrt za realke, kakor ga je izdalo c. kr. ministrstvo za nauk in bogočastje z odredbo z dne 8. aprila 1909, št. 14.741. — Za slovenščino in francoščino ima zavod poseben učni načrt, ki ga je odobrilo ministrstvo z odlokoma z dne 7. junija 1901, št. 13.152, in z dne 5. julija 1905, št. 23.775. — Za veronauk določa odlok c. kr. ministrstva za nauk in bogočastje z dne 29. maja 1912, št. 22.169, tudi za VII. razred po 2 tedenski uri. Za učni jezik velja ministrska odredba z dne 26. junija 1910, št. 24.156. V naslednji tabeli pomeni debel tisk slovenski, droben pa nemški učni jezik.

P r e d m e t	R a z r e d						
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
Veronauk	2	2	2	2	2	2	2
Slovenščina	3	3	3	3	3	3	3
Nemščina	5	5	4	4	3	3	4
Francoščina	—	—	5	4	4	3	3
Zemljepis	2	2	2	2	1	1	3
Zgodovina	2	2	2	2	3	2	
Matematika	3	3	3	4	4	4,3	5
Prirodopis	2	2	—	—	2	2,3	3
Kemija	—	—	—	3	3	2	—
Fizika	—	—	3	2	—	4	4
Geometrija	—	2	2	3	3	3	2
Prostoročno risanje	4	4	4	3	3	2	3
Lepopisje	1	—	—	—	—	—	—
Telovadba	2	2	2	2	2	2	2
Skupaj	26	27	32	34	33	33	34

V šolskem letu 1916-17. se je vršil pouk natančno po ravno omenjenih ministrskih odredbah in po gorenjem urniku. Le pouk prostoročnega risanja in opisne geometrije je združilo provizorno vodstvo tako na skupne ure, da sta imela II. in IV. r. v eni uri skupno prostoročno risanje, oziroma prostoročno risanje in opisno geometrijo, V. in VII. r. pa skupaj prostoročno risanje. Ravnotako sta se učila III. in VII. r. skupaj v eni in isti uri risanja in opisne geometrije. — Redni pouk se je pričel dne 20. septembra 1916; nemščina (v II., IV.—VII. r.) in francoščina (v III.—VII. r.) sta se vsled poklica strokovnih učiteljev in vsled ukaza c. kr. dež. šol. sveta z dne 15. junija 1917, št. 3638, nehali poučevati dne 16. junija, za ostale predmete pa je bil zadnji dan pouka dne 27. junija 1917.

b) Učne knjige za šolsko leto 1917-18.

(Odlok c. kr. dež. šolskega sveta z dne 18. maja 1917, št. 3001.)

Veronauk:

- I.—II. razr. Veliki katekizem.
- III. „ Stroj, Liturgika; Karlin, Stara zaveza.
- IV. „ Karlin, Nova zaveza.
- V. „ Kržič, Zgodovina sv. katoliške cerkve.
- VI. „ Svetina, Katol. verouk za realce.
- VII. „ Kühnl, Lehrbuch für Realschulen.

Slovenščina:

- V. razr. Finžgar, Študent naj bo. — Jurčič, Sosedov sin. — Baumbach-Funtek, Zlatorog. — Meško, Požigalec.
- VI. „ Gregorčič, Poezije. (Izdaja Družbe sv. Mohorja.) — Kersnik, Na Žerinjah. — Cankar, Jakob Ruda.
- VII. „ Prešeren, Poezije. (Po izbiri.) — Levstik, Ježa na Parnas. — Stritar, Zorin.

Nemščina:

- I.—II. razr. Končnik-Fon, Deutsches Lesebuch I.
- III.—IV. „ Končnik-Fon, Deutsches Lesebuch II.
- IV.—VII. „ Tumlriz, Deutsche Sprachlehre für Mittelschulen, 6. izd.
- V. „ Kummer-Stejskal, Deutsches Lesebuch f. R. V., 7. izd.
- VI. „ Kummer-Stejskal, Deutsches Lesebuch f. R. VI., 6. izd.
- VII. „ Kummer-Stejskal, Deutsches Lesebuch f. R. VII., 6. izd.
- V.—VII. „ Kummer-Stejskal, Leitfaden d. Literaturgeschichte, 10. izd.
- V. „ Lessing, Minna von Barnhelm. — Grillparzer, Die Ahnfrau. — Schiller, Kabale und Liebe. — Fischer, Frauen dienst.

- VI. razr. Lessing, Emilia Galotti. — Schiller, Wilhelm Tell, Wallenstein. — K. Brentano, Aus der Chronika eines fahrenden Schülers.
- VII. „ Goethe, Egmont, Hermann und Dorothea. — Grillparzer, König Ottokars Glück und Ende. — Schiller, Die Jungfrau von Orleans.

Francoščina :

- III. razr. Juvančič, Učna knjiga I.
- IV. „ Juvančič, Učna knjiga II.
- V.—VI. „ Weitzenböck, Lehrbuch II. A. B.
- VII. „ Duschinsky, Übungsbuch. — Choix de lectures.

Zemljepis :

- I.—VII. razr. Richter-Müllner, Schulatlas.
- I. „ Pajk, Zemljepis I.
- II.—III. „ Bežek, Zemljepis.
- IV. „ Orožen, Domovinoznanstvo.
- V. „ Müllner, Erdkunde IV.
- VI. „ Müllner, Erdkunde V.
- VII. „ Marek-Mayer-Eperjesy, Vaterlandskunde.

Zgodovina :

- I.—VII. razr. Putzger, Historischer Schulatlas.
- I. „ Mayer-Kaspret, Stari vek.
- II. „ Mayer-Kaspret, Srednji vek, Novi vek.
- III. „ Mayer-Kaspret, Novi vek.
- IV. „ Rebhann, Lehrbuch für Realschulen I.
- V. „ Rebhann, Lehrbuch für Realschulen II.
- VI.—VII. „ Rebhann, Lehrbuch für Realschulen III.

Matematika :

- I.—III. razr. Matek-Peterlin, Arithmetika.
- IV.—VII. „ Matek-Zupančič, Arithmetika, Geometrija.
- V.—VII. „ Jellinek, Logarithmische Tabellen.

Prirodopis :

- I.—II. razr. Macher, Živalstvo, Rastlinstvo.
- V. „ Macher, Botanika.
- VI. „ Poljanec, Živalstvo.
- VII. „ Hochstetter-Bisching, Mineralogie und Geologie.

Fizika:

III.—IV. razr. Senekovič, Fizika, 3. izd.

VI.—VII. „ Reisner, Fizika za višje razrede.

Kemija:

IV. razr. Baebler, Kemija in mineralogija.

V. „ Rippel, Chemie für Oberrealschulen I.

VI. „ Rippel, Chemie für Oberrealschulen II.

Geometrija:

I.—III. razr. Mazi, Geometrijski nazorni nauk I., II., III.

IV.—VII. „ Barchanek-Ludwig, Darstellende Geometrie und Raumlehre.

V. „ Heller, Aufgaben I.

VI.—VII. „ Heller, Aufgaben II.

c) Pismene naloge.

V. razred.

Iz slovenščine.

1. a) Moje misli in sklepi ob začetku šolskega leta. b) Jesenska slika. c) Prizori z idrijskih cest. — 2. a) Rdeči križ. b) Nekaj o važnosti izročilnega slovstva. c) Moja soba. — 3. a) Moji prosti dnevi. b) Nedeljsko popoldne v vasi. c) Zakaj so se nekatere živali človeku priljubile? — 4. a) Katera oseba v Jurčičevem „Desetem bratu“ se mi je najbolj priljubila? b) „Ni praznik, predragi mi, naše življenje, — življenje naj bode ti delaven dan!“ [Simon Gregorčič.] — 5. a) Slovenska bajeslovna bitja. b) Dijakovo pismo podporniku. c) Nekaj o važnosti gliv za človeško življenje. — 6. a) Moja zadnja prebrana slovenska knjiga. b) „Potrpežljivost rožice sadi, jeza pa trnje.“ [A. M. Slomšek.] c) List iz mojega dnevnika. — 7. a) Rudolf Habsburški — ustanovitelj Avstrije. b) Usoda v Erjavčevem „Hudem brezdu“. — 8. a) Na vojaški vaji. [V obliki poročila.] b) Moj prvi govorilni nastop. c) Pomlad — podoba naše mladosti. — 9. a) Mlada Zora. [Kulturna črtica po narodni pesmi.] b) Rudar. [V obliki dispozicije.] — 10. Kako porabim svoje počitnice najbolje?

VI. razred.

1. a) Iz mojega počitniškega štiva. b) Kaj lahko storimo dijaki v sedanji vojski za domovino? c) Nekaj o pomenu železnic. — 2. a) Razgovor med Levstikovim in Strelovim „Popotnikom“. b) Moji cilji. — 3. a) Kaj sem dolžan starišem? b) Več je vredna domača gruda, kakor na tujem zlata ruda. [Načrt povesti.] c) Prvič v gledališču. — 4. a) Nekaj zgodovinskih zgledov pravega domoljubja. [Iz avstrijske zgodovine.] b) Najvažnejše misli v Levstikovem „Potovanju iz

Litije do Čateža". — 5. a) Kakšen naj bo moj prijatelj? b) Alkohol, uničevalec organizmov. c) Na kmetih za časa vojne. — 6. Prosto voljene teme. — 7. a) Ironija v Prešernovi „Novi pisariji“. b) „Sejati mora pa, kdor hoče žeti, — kjer ni semena, prazna bode njiva, — naj dela, kdor plačilo če prejeti.“ [Fr. Cimperman.] — 8. a) Domo- vinska ljubezen — vir najblažjih del. b) Pomen rudnika za Idrijo. c) Kako si ohranimo zdravje? — 9. a) Župančič v posmrtnici „Ma- nom Josipa Murna-Aleksandrova“. [Po šolski obravnavi.] b) Orožje v moderni vojski. — 10. Karakteristika najvažnejših oseb v Finžgar- jevem „Divjem lovcu“.

VII. razred.

1. a) Zakaj moramo spoštovati stare ljudi? b) Ne iz cenih be- sedi, temveč iz del se javljaj ljubezen do domovine! c) V idrijskem rudniku. — 2. a) Kako naj častimo naše padle junake? b) „Le tisto omiko jaz štejem za pravo, — Ki voljo zadeva, srce in glavo, — Vse troje!“ [S. Gregorčič.] — 3. Prosto voljene teme. — 4. a) „Ajmo, ajmo — vinarje zbirajmo, jih za vojsko, jih za zmago dajmo!“ [V obliki govora.] b) Slovensko posvetno pesništvo pred Prešernom. c) Prešeren v elegiji „Slovó od mladosti“. — 5. a) Kako je rastla in se razvijala moč Habsburžanov? b) Čbeličar Zupan v okviru Prešernovih poezij. [Z uporabo Prešernovih Poezij.] c) Uporaba moder- nih iznajdb v svetovni vojni. — 6. a) Narodne starine. b) „Kdor urne rokê, sol v glavi ima, — si v vsaki nesreči pomaga! zna.“ [Prešeren.] c) Kaj berem najraje? — 7. a) „Le čevlje sodi naj kopitar!“ [Prešeren.] b) „Dolžan ni samó, kar veléva mu stan, — Kar môre, to móž je storiti dolžan!“ [S. Gregorčič.] c) Kaj nas vabi iz mesta v prirodo? — 8. a) Kaj so pesniki narodu? b) Jeruzalem — Atene — Rim — troje središč človeške omike. c) Nekaj o pomenu brzojava in tele- fona. — 9. Na razstanku. [V obliki govora.] — 10. Zrelostne naloge.

V. razred.

Iz nemščine.

1. Rückblick auf die heurigen Hauptferien. — 2. a) Siegfrieds Einzug in Worms. b) Tand, Tand ist das Gebilde von Menschenhand. [Das Für und Wider in einem Zwiegespräche zu erörtern.] — 3. Winter- tag. — 4. Charakteristik Walthers von der Vogelweide. [Nach den in der Schule gelesenen Gedichten.] 5. a) Welche Stellen im Romane „Deseti brat“ eignen sich zur bildlichen Darstellung? b) Das Leben in einer Kleinstadt. [Nach dem Gedichte „Kammermusik“ von Salus.] — 6. Eine aufregende Theaterszene in Korinth. — 7. a) Die Bedeu- tung der Zeitung. b) Gedankengang der ersten 144 Verse des I. Ge- sanges von Klopstock „Messias“. c) Welche von den historischen Persönlichkeiten ist mein Liebling und warum? — 8. a) Hüons Auf- nahme bei Scherasmin. b) Die Überführung Scharlots Leiche an den Hof. — 9. Heimatliebe. — 10. a) Vor einem gefällten Baumstamme. b) Lebensschicksale eines Pferdes.

VI. razred.

1. Lessing als Universitätsstudent. — 2. a) Durch die List Minnas wird erst recht Tellheims sittliche Größe geoffenbart. — b) Die letzten Blumen in Feld und Garten. [Ein Stimmungsbild.] — 3. a) Die Ringnovelle des Boccaccio bei Lessing. b) Meine Malvorlage. — 4. a) Die Kunst ist nicht das Brot, aber Wein des Lebens. b) Wer den Kern haben will, muß die Nuß aufbeißen. c) Wissen ist Macht, Arbeit der Schlüssel dazu. — 5. a) Wie sehe ich der Zeugnisverteilung entgegen? b) Genesen! — 6. a) Ausblick vom Razpolje-Sattel. b) „Also wandelte Braun auf seinem Weg zum Gebirge stolzen Mutes dahin...“ [Goethes „Reineke Fuchs“.] — 7. Dem Kräftigen gehört die Welt. — 8. Goethes Gemütsstimmung im September 1786. — 9. Prinz Eugen — ein Verfechter der größterreichischen Idee. — 10. Charakteristik a) Egmonts, b) Klärchens.

VII. razred.

1. Die Wissenschaft a) als segensreiche Schöpferin und b) als grausame Zerstörerin der Menschengüter. — 2. a) Ein Reisebrief aus einer interessanten Stadt oder Landschaft. b) „Was unten tief dem Erdensohne — Das wechselnde Verhängnis bringt, — Das schlägt an die metallne Krone, — Die es erbaulich weiter klingt.“ [Schiller.] — 3. Der Keim für die Dichtung „Salas y Gomez“ und die Dichtung. — 4. a) „Gemeinsame Hilf in gemeinsamer Not — Hat Reiche und Staaten gegründet; — Der Mensch ist ein Einsamer nur im Tod, — Doch Leben und Streben verbündet.“ [Grillparzer.] — b) „Und dräut der Winter noch so sehr — Mit trotzig Gebärden — Und wirft er Eis und Schnee umher: — Es muß doch Frühling werden. [Geibel.] — 5. a) Die Szene des Apfelschusses in Schillers „Wilhelm Tell“. b) Die Bedrückung der Schweizer durch die Landvögte. — 6. „Uns alle zieht das Herz zum Vaterlande.“ [Schiller.] — 7. Die Elektrizität im Dienste der Stadt Idria. — 8. Der feindliche Flieger über Idria am 20. April 1. J. [Eine Schilderung.] — 9. Abschied von der Schule. — 10. Zrelostne naloge.

Prebrana slovstvena dela.

V. razred. *Iz slovenščine.*

Jurčič, Deseti brat. (Izdaja Družbe sv. Mohorja.) — Erjavec, Hudo brezno. — Sket-Wester, Balade in romance. (Izdaja Družbe sv. Mohorja.)

VI. razred.

Levstik, Potovanje od Litije do Čateža. — Župančič, Manom Josipa Murna-Aleksandrova. — Finžgar, Divji lovec.

VII. razred.

Prešeren, Poezije. (Po izbiri.) — Stritar, Gospod Mirodolski.

V. razred.

Iz nemščine.

Wieland, Oberon. — W. Fischer, Frauendienst.

VI. razred.

Lessing, Minna von Barnhelm. — Goethe, Reineke Fuchs. — Goethe, Egmont. — Goethe, Wilhelm Meisters Lehrjahre. (Izbor.)

VII. razred.

Grillparzer, Die Ahnfrau. — Schiller, Wilhelm Tell. — Goethe, Hermann und Dorothea.

Domače štivo, govorilne vaje in prosta predavanja.

(Odlok c. kr. ministrstva za uk in bogočastje z dne 22. oktobra 1913, št. 1163.)

V. razred.

Pri pouku slovenščine.

1. Jurčič, Doktor Zober. (Poniž.) — 2. Cankar, Sosed Luka. (Didi.) — 3. Jurčič, Rokovnjači. (Burnik.) — 4. Detela, Novo življenje. (Poljanšek.) — 5. Črtice iz življenja presvetlega cesarja in presvete cesarice. (Po Hubadu Kacin.) — 6. Jurčič, Grad Rojinje. (Edgar Vončina.) — 7. Stritar o Jurčiču. (Albin Vončina.) — 8. Spomini na Josipa Jurčiča. (Po Levcu Didi.) — 9. Meško, V koroških gorah. (Želko.) — 10. Meško, Štiri smrti. (Poniž.) — 11. Erjavec, Črtice iz življenja in delovanja učenjaka Schnackschnepperleina. (Albin Vončina.) — 12. Erjavec in njegova dela. (Kacin.) — 13. Mornar. [Nar. pesem; vzorna deklamacija.] (Burnik.) — 14. Bogdan Vened, Nesrečno zlato. (Poljanšek.) — 15. Jurčič, Kloštrski žolnir. (Kacin.) — 16. Kostanjevec, Novo življenje. (Edgar Vončina.) — 17. Erjavec, Avguštin Ocepek. (Primožič.) — 18. Levstik, Potovanje iz Litije do Čateža. (Tratnik.) — 19. Jurčič, Lepa Vida. (Kogej.) — 20. Meško, Požigalec. (Želko.) — 21. Cankar, Križ na gori. (Poniž.) — 22. Zgodovinsko ozadje narodne pesmi „Pegam in Lambergar“. (Edgar Vončina.)

VI. razred.

1. Meško, Ob tihih večerih. (Jelinčič.) — 2. Levstikov življenje-pis. (Pirnat.) — 3. Nekaj o Ketteju. (Jacaz.) — 4. Levstik v boju za kritiko. (Rupnik.) — 5. Meško, Njiva. (Rupnik.) — 6. Finžgar, Študent naj bo ... (Eržen.) — 7. O Murnu-Aleksandrovi. (Jelinčič.) — 8. O dramatični umetnosti. (Jelinčič.) — 9. Lepa Vida v narodni pesmi, pri Jurčiču in Cankarju. (Pirnat.) — 10. Jurčič, Tihotapec. (Rupnik.) — 11. Gregorčič in njegovo literarno delo. (Pirc.) — 12. Manom Josipa Murna-Aleksandrova. [Vzorna deklamacija.] (Jelinčič.) — 13. Česa je treba našim pesnikom? (Po Stritarju Žorž.) — 14. Kako so sodili protestantski pisatelji o jeziku? (Jelinčič.) — 15. Iz mladostnih let našega presvetlega cesarja Karla I. (Rupnik.) — 16. Kersnik, Kmetska

smrti. (Pirc.) — 17. Idrijsko rudniško gledališče. (Pirnat.) — 18. Men-
cinger, Jerica. (Rupnik.)

VII. razred.

1. Pasijonske igre na Slovenskem. (Čuček.) — 2. Pavlina Paj-
kova, Domačija nad vse. (Lapajne.) — 3. Erjavec, Izgubljen mož.
(Vladislav Vičič.) — 4. Prešeren, Sonetje nesreče. [Vzorna deklamacija.]
(Hauptman.) — 5. Koder, Na Vrhovju. (Vladislav Vičič.) — 6. Meško,
Pot čez travnik. (Novak.) — 7. Levstikov boj za kritiko. (Novak.) —
8. Stritar in Koseskega „Mazeppa“. (Novak.) — 9. O Luki Jeranu.
(Baraga.) — 10. Silvín Sardenko, Nebo žari. (Kogoj.) — 11. Levstik,
Potovanje iz Litije do Čateža. (Hauptman.) — 12. Miselni razvoj pri
Aškercu. (Viktor Vičič.)

Pri pouku nemščine.

V. razred.

1. Die Erfindung der Diamantenschleiferei. (Burnik.) — 2. Über
die flüssige Luft. (Kacin.) — 3. Das Leuchten des Meeres. (Kogej.) —
4. Die Erfindung des griechischen Feuers und seine Bedeutung. —
5. Die Wichtigkeit des Wassers. (Poljanšek.) — 6. Der Planet Mars.
— 7. Die Entwicklung der Flugmaschine. (Poniž.) — 8. Die Erfindung
des Schießpulvers. (Primožič.) — 9. Moderne Zündmittel. (Vončina
Albin.) — 10. Die Geschichte des Glases. (Vončina Edgar.)

VI. razred.

1. Über Herders „Cid“. (Jelinčič.) — 2. Schiller in Weimar.
(Pirnat.) — 3. Goethes Reise nach Italien.

VII. razred.

1. Wie ist unsere Erde entstanden? (Čuček.) — 2. Über Schillers
„Demetrius“. (Hauptman.) — 3. Der Sternenhimmel. (Novak.)

Pri pouku verstva.

V. razred.

1. Komunizem v zvezi z verskimi zmotami. (Kacin.) — 2. O
katakombah. (Poljanšek.) — 3. Iz zgodovine bogomilov. (Poniž.) —
4. Hus na cerkvenem zboru v Kostnici in njegova smrt. (Vončina
Edgar.) — 5. Srednjeveška univerza. (Želko.)

VI. razred.

1. Ali je nered v naravi? (Jelinčič.) — 2. O „mislečih“ živalih.
(Pirc.) — 3. „Inteligenca“ mravelj. (Pirnat.) — 4. Paleontologija in
izvor človeka. (Pirnat.) — 5. Instinkt pri živalih, dokaz za teleologijo
v stvarstvu. (Rupnik.) — 6. Rimsko vprašanje. (Rupnik.)

V. razred.

Pri pouku zgodovine:

1. Über Gutenberg. (Burnik.) — 2. Die Entdeckungsgeschichte von Amerika. (Kacin.) — 3. Die Entdeckungsgeschichte von Australien. (Poljanšek.) — 4. Maximilian I. (Poniž.)

VI. razred.

1. Die Entdeckungsgeschichte von Afrika. (Jelinčič.) — 2. Die Entdeckungsgeschichte von Asien. (Rupnik.)

VII. razred.

1. Die Hussitenbewegung. (Hauptman.) — 2. Das Jahr 1848 in Österreich. (Novak.) — 3. Reformation und Gegenreformation. (Novak.)

V. razred.

Pri pouku prirodopisa.

1. O bakterijah. (Poniž V.) — 2. O žitu. (Tratnik.) — 3. O rjah in sneteh. (Kacin.) — 4. Plezalke in ovijalke. (Poljanšek.) — 5. Žužkocvetke. (Želko.) — 6. Pregled košarnic in metuljnic. (Vončina E.)

VI. razred.

1. Naše škodljive ptice. (Rupnik.) — 2. O svetlikanju ivanščice. (Žorž.) — 3. O mimikriji. (Pirc.) — 4. Meja psihičnemu življenju v organskem svetu. (Pirnat.) — 5. Ptice idrijske okolice. (Jelinčič.)

VII. razred.

1. Über die Vulkane. (Novak.) — 2. Die Gletscherbildung. (Vičič Viktor.) — 3. Unsere Atmosphäre. (Baraga.) — 4. Die Himmelserscheinungen. (Hauptman.)

V. razred.

Pri pouku kemije.

1. Physikalische und chemische Eigenschaften des Wassers. (Poljanšek.) — 2. Die Photographie. (Vončina A.) — 3. Das Aluminium. (Vončina E.) — 4. Über die Edelmetalle. (Poniž V.) — 5. Die flüssige Luft. (Burnik.) — 6. Die giftigen Verbindungen des Bleies. (Kacin.) — 7. Einige Gifte und Gegengifte. (Želko.)

VI. razred.

1. Übersicht der Methanderivate. (Rupnik.) — 2. Das Zyankalium und seine technische Verwendung. (Rupnik.) — 3. Organische Verbindungen als Heilmittel. (Pirc.)

d) Uspeh pouka.

Pregled klasifikacije koncem šolskega leta 1916-17.:

		Razred							Skupaj
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	
Za preslop v višji razred jih je (razred je dovršilo)	odlično sposobnih (z odličnim uspehom)	2 ¹	4	4	—	1	2	—	13 ¹
	sposobnih (z uspehom)	15 ¹	7	12	21 ¹	8	3	4	70 ²
	vobče sposobnih	1	2	—	1	—	—	—	4
	nesposobnih (z nezadostnim uspehom)	3	3	—	2	—	—	1	9
	Neklasifikovanih je	—	—	—	—	—	—	0 ¹	0 ¹
	Ponavljalni izpit jih ima	3	—	—	—	1	—	—	4
	Dodatni izpit jih ima	—	—	—	—	—	—	—	—
	Skupaj	24 ²	16	16	24 ¹	10	5	5 ¹	100 ⁴

e) Zrelostne izkušnje.

Šolsko leto 1915-16.

Redni glavni termin.

O pisмениh izkušnjah je poročalo ravnateljstvo v lanskem izveštju. Ustne izkušnje, ki jim je predsedoval c. kr. deželni šolski nadzornik, vladni svetnik dr. Janko Bezjak, so se vršile dne 8. julija 1916. — Izpraševalna komisija je priznala

1. **Podobniku Josipu**, roj. v Idriji 28. marca 1897, da je odlično zrel,
2. **Šolarju Ludoviku**, roj. v Kropi 16. avgusta 1899, da je zrel za obisk tehniške visoke šole.

Šolsko leto 1916-17.

Izredni termini.

1. Dne 3. novembra 1916:
Arko Ladislav, roj. 6. januarja 1898 v Postojni.
2. Dne 21. novembra 1916:
Kraschner Avgust, roj. 4. avgusta 1898 na Krekovšu.

3. Dne 23. decembra 1916:
Lazar Ciril, roj. 2. junija 1897 v Toplicah pri Zagorju ob Savi.
4. Dne 3. februarja 1917:
Albreht Fran, roj. 4. oktobra 1896 v Idriji.
5. Dne 9. februarja 1917:
Bernik Fran, roj. 4. decembra 1898 v Idriji.
Punčuh Ivan, roj. 23. oktobra 1897 na Slapu pri Vipavi.
6. Dne 6. marca 1917:
Čuček Josip, roj. 7. oktobra 1899 v Loki pri Zidanem mostu na Štajerskem.
Jurjavčič Alojzij, roj. 20. junija 1899 v Idriji.
Lapaine Dušan, roj. 23. januarja 1899 v Idriji.
7. Dne 3. aprila 1917:
Zazula Rafael, roj. 8. oktobra 1896 v Idriji.

Redni glavni termin.

Pismene naloge so izdelovali kandidati 30. in 31. maja ter 1. in 2. junija, usne izkušnje bodo pa 9. julija 1917. Natančneje poročamo o teh izkušnjah v prihodnjem izveštju.

II. Neobvezni predmeti.

1. **Stenografija.** (Poučeval prof. Kuželički.) — Predelalo se je korespondenčno pismo. Učna knjiga: K. L. Weizmann: Lehr- und Übungsbuch der Gabelsberger-Stenographie. — 23 učencev, 2 uri na teden.

2. **Vaje v kemičnem laboratoriju.** (Vodil nam. učitelj Kremenšek.) I. tečaj za V. razred: 12, pozneje 10 učencev, 2 uri na teden. — II. tečaj za VI. razred: 6, pozneje 4 učenci. — Vaje so bile približno take, kakor v prejšnjem šolskem letu.

3. **Petje.** (Poučeval pom. učitelj Pogačnik.) Dva tečaja po 2 uri na teden; v I. tečaju 16, v II. tečaju 30 učencev. — Učenci so peli pri šolskih sv. mašah; učna snov je bila enaka učni snovi v šolskem letu 1915-16.

Imenik učencev v šolskem letu 1916-17.

Oklepaj znači med letom izslopivše učence, debeli tisk pa odličnjake.

I. razred.

Albrecht Rudolf.	Jazbar Ludovik.	Šinkovec Josip.
Bratuž Ivan.	Jelinčič Miroslav.	Šinkovec Stanislav.
Čar Anton.	(Kos Anton.)	Treven Rafael.
Demšar Ernest.	Kos Bogomir.	Turk Vladimir.
Dolinar Julij.	Kovačič Ludovik.	Volk Dušan.
Eržen Josip.	Lapajne Stanislav.	Vončina Fran.
Gruden Adolf.	Likar Ivan.	Danihelka Marija,
Harmel Ivo.	Lipušek Viktor.	priv.
(Harmel Milan.)	Oswald Janko.	Kenda Justina, priv.
Hauptman Albert.	Petrič Rudolf.	

II. razred.

Albrecht Karel.	Krapš Josip.	Rupnik Ivan.
Božič Ladislav.	Peternelj Josip.	Seljak Bogomir.
Jereb Rado.	Podobnik Anton.	Slokar Fran.
Kobal Rafael.	Race Božidar.	Troha Bogomir.
Kos Josip.	Rejic Feliks.	Vončina Stanislav.
Kos Ladislav.		

III. razred.

Andrejašič Anton.	Kumer Ivan.	Seljak Janez.
Bekar Anton.	Pirjevec Stanislav.	Šinkovec Gregor.
Didič Fran.	(Pišlar Ignacij.)	Vončina Karel.
Juršič Maks.	Pogačnik Ljubomir.	Zagorjan Dušan.
Kavčič Kajetan.	Poniž Roman.	Zimmermann Oton.
Kenda Fran.	Rijavec Anton.	

IV. razred.

Berčič Karel.	Kobal Viktor.	Uršič Fran.
(Divjak Jožef.)	Novak Alojzij.	Velikanje Jožef.
Dolenc Janko.	Pelhan Albin.	Vončina Anton.
Eržen Stanislav.	Pogačnik Ciril.	Vončina Karel.
Gantar Kajetan.	Sepe Mihael.	Vončina Viktor.
Gostiša Alojzij.	Šinkovec Ludovik.	Vuga Stanislav.
Grum Julijan.	Tratnik Davorin.	Žagar Bogdan.
Izlakar Ivan.	Troha Alojzij.	Kogej Marija, priv.
Jereb Avguštin.		

V. razred.

Burnik Vladislav.
(Didič Josip.)
(Glešič Venčeslav.)
Kacin Anton.
Kogej Miroslav.

Poljanšek Alojzij.
Poniž Venčeslav.
Primožič Fran.
Tratnik Stanislav.

Vončina Albin.
Vončina Edgar.
(Vrč Ivan.)
Želko Josip.

VI. razred.

(Eržen Rafael.)
(Jacaz Božidar.)
Jelinčič Zorko.

Pirc Danilo.
Pirnat Vladimir.

Rupnik Josip.
Žorž Alojzij.

VII. razred.

(Albrecht Fran.)
Baraga Miroslav.
(Bernik Fran.)
(Čuček Josip.)
Hauptman Viktor.

(Jurjavčič Alojzij.)
(Kraschner Avgust.)
(Lapaine Dušan.)
(Lazar Ciril.)
Novak Kajetan.

(Punčuh Ivan.)
Vičič Viktor.
Vičič Vladislav.
(Zazula Rafael.)
Kogej Ana, hosp.

Naznanilo o začetku šolskega leta 1917-18.

- 15. septembra: Dopoldne vpisovanje, popoldne sprejemne izkušnje v I. razred.
- 17. septembra: Ponavljalne, dodatne izkušnje in sprejemne izkušnje v višje razrede.
- 18. septembra dopoldne: Vpisovanje v II.—VII. razr.
- 19. septembra: Pričetek šolskega leta s sv. mašo ob 8. uri v cerkvi sv. Trojice.
- 20. septembra: Pričetek pouka.

Vsak učenec plača pri vpisovanju 3 K 50 h, nanovo vstopajoči pa še 4 K 20 h sprejemnine.

V Idriji, koncem junija 1917.

Dr. Stanislav Bevk,
c. kr. ravnatelj.

